

LAK tarybos veikla

Lietuvos aeroklupas – vienas seniausių Lietuvos nevyriausybinų organizacijų ir pagrindinė organizacija, vienijanti Lietuvos aviacijos sporto federacijas, kitas aviatorių organizacija, 2023 m. tęsė savo veiklą.

Ataskaitiniu laikotarpiu Lietuvos aeroklubo taryba surengė 5 posėdžius, išnagrinėjome 47 klausimus. Dauguma jų – einamieji, susiję su bendrosios ir sporto veiklos reglamentavimo tobulinimu ir valstybės paramos aviacijos sportui skirstymu.

Per metus išsiuntėme apie tris dešimtis raštų valstybės politiką formuojančioms, įgyvendinančioms ir reguliuojančioms institucijoms su LAK pozicijomis aktualiais klausimais. Įvairiuose formatuose su valstybės institucijomis – Vyriausybės kanceliarija, Krašto apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija, Transporto kompetencijų agentūra, Nacionaline sporto agentūra, Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra, AB „Oro navigacija“ ir kitomis – nagrinėjome Lietuvos bendrajai ir sportinei aviacijai svarbius klausimus.

Renginiai

2023 m. Lietuvos aviacijos sporto rinktinės dalyvavo 22 tarptautinėse varžybose, kurios patenka į Aukšto sportinio meistriškumo varžybų apibrėžimą. Pernai 291 Lietuvos sportininkas dalyvavo tarptautinėse aukšto sportinio meistriškumo varžybose. Deja, 291, yra mažiau nei 351 – būtent tiek Lietuvos aviacijos sportininkų dalyvavo aukšto sportinio meistriškumo varžybose 2022 m.

Neskaitant nacionalinių čempionatų ir taurių varžybų, pernai Lietuvos aviacijos rinktinės dalyvavo:

1. Pasaulio uždary patalpų ketvertų laisvo kritimo akrobatikos varžybose Slovakijoje (19 vieta iš 19 komandų),
2. Europos tikslinio nusileidimo čempionate Italijoje (7-55 vietos iš 68 sportininkų)
3. Europos tikslinio nusileidimo taurės varžybose Italijoje (9-66 vietos iš 84 sportininkų),
4. Parasparnių pasaulio čempionate Prancūzijoje (49 vieta iš 149 sportininkų),
5. Pasaulio parasparnių tikslumo čempionate Prancūzijoje (99 vieta iš 126),
6. Pasaulio moterų parasparnių čempionate (40 vieta iš 104),
7. FAI lėktuvų ralio čempionate (42-42 vietos iš 45),
8. FAI motorizuotų parasparnių pasaulio čempionate (8-18 vietos iš 27),

9. Europos sklandymo čempionate (18-30 vietos iš 36),
10. FAI Jaunimo Europos sklandymo čempionate (Klubinė ir Standartinė klasės) (21-34 vietos iš 36),
11. FAI Pasaulio sklandymo čempionate (15 m, Standard, Club klasės) (Australija)(19-20 vietos iš 21),
12. Pasaulio akrobatinio skraidymo čempionate JAV (22 vieta iš 56),
13. Lietuvoje surengtame FAI F3P vidaus radijo bangomis valdomų pilotažinių aviamodelių pasaulio čempionate (1, 2, 14, 18, 19, 21, 28 iš 21-31),
14. FAI F2 kordinių aviamodelių Europos čempionate (Lenkija) (16-35 vieta iš 24-45, priklausomai nuo rungties),
15. FAI F1ABC laisvo skridimo aviamodelių pasaulio čempionate (Prancūzija) (15-79 vieta iš 70-114),
16. FAI F3K sklandytuvų modelių pasaulio čempionate (Rumunija) (9-22 vietos iš 61),
17. FAI pasaulio dronų lenktynių čempionate (Pietų Korėja) (33-94 vietos iš 113),
18. Pasaulio jaunimo karšto oro balionų čempionate (16 vieta iš 45),
19. Pasaulio moterų karšto oro balionų čempionate (6, 23, 28 vietos iš 30),
20. Gordono Beneto taurės varžybose (14 vieta iš 16),
21. FAI F1D aviamodelių Europos čempionate (33-94 vietos iš 113)

Ypatingai noriu pasidžiaugti pernai kovo 19-25 d. Jonavoje vykusiomis FAI uždarų patalpų aviamodelių varžybomis. Lietuvos aviamodelių sporto federacija ir ypatingai – turbūt didžiąją dalį ratų sukusi Eglė Paužuolienė, taip pat Nerijus Žukauskas ir jų komanda pasistengė ir surengė tikrai puikų, tikrai aukšto lygio renginį.

Manau, visas LAK džiaugiasi, tuo, kad kažkiek prisidėjome prie šio puikaus renginio suorganizavimo. Taip pat ir prie Lietuvos atstovų dalyvavimo ir kitose varžybose.

Deja, tenka apgailėstauti, kad dėl tebesitęsiančių aviatorių organizacijų nesutarimų pernai nepavyko surengti dar vieno suplanuoto Lietuvoje surengti TAMS renginio – FAI Europos akrobatinio sklandymo čempionato.

Sporto finansavimas

Kaip žinia, didžioji Lietuvos aeroklubo valdomų lėšų yra gaunamos iš valstybės per Aukšto sportinio meistriškumo programą. Kiekvienais metais federacijos ir LAK rengia paraišką šiai programai. LAK administruoja ir atsiskaito už šios programos projekto įgyvendinimą.

Lietuvos aeroklubo prezidento metinė ataskaita

2023 m.

2023 m. iš ASMP gauta 185.011 eurų. Dar 20.916 eurų buvo gauta iš Tarptautinio aukšto meistriškumo programos. 2022 m. jų buvo 222811 eurų ir dar 82.300 eurų iš Tarptautinio aukšto sportinio meistriškumo programos. Ši suma priklauso ne nuo Lietuvos aeroklubo pastangų, o nuo kompleksinio kriterijaus, kurį sudaro sportininkų pasiekimai tarptautinėse aukšto sportinio meistriškumo varžybose. Mūsų atveju – tai FAI I kategorijos varžybos.

Deja, pinigais vėliau tampančių taškų rinkimą apsunkina daug biurokratinių ir techninių kliūčių.

Viena jų – pats ASMP apibrėžimas.

Varžybos, kuriose dalyvauja ne mažiau kaip 16 valstybių atstovai. Pagal šį kriterijų, automobilių Formulės 1 varžybos nėra aukšto sportinio meistriškumo varžybos. Panaši problema ir su aviacijos sportu. Pagal Sporto įstatymo nuostatas pasaulio akrobatinio skraidymo čempionai nėra aukšto sportinio meistriškumo renginiai, nes ten susirenka mažiau nei 16 valstybių atstovai. Igorio Lobanovo pasiekimai mūsų sporto valdininkams ir politikos formuotojams finansiškai nieko nereiškia. Iš Aukšto sportinio meistriškumo apibrėžimo iškrito ir keletas pernai vykusių aviamodeliuotojų, ULO čempionatų ir ten mūsų atstovų surinkti taškai.

Daugkartiniai Lietuvos aeroklubo ir techninių sporto šakų federacijų prašymai mažinti valstybių dalyvių skaičių kol kas apsiriboja pažadu kada nors jį sumažinti iki 12. Mūsų siūlymai techninio sporto šakas, bent jau pačias brangiausias, išskirti į atskirą kategoriją ir tokios varžybos taikyti, pavyzdžiui, penkių ankstesnių metų dalyvių skaičiaus vidurkj, dažniausiai atsiremia į tylą.

Dar viena sporto politikos reformos sąlygota naujovė – sporto veikos sutartys. Sportininkai ir administraciniais sporto klausimais užsiimantys asmenys jau pernai susidūrė su naujai atsiradusiu reikalavimu visiems, dalyvaujantiems tarptautinėse varžybose, sudaryti sporto veikos sutartis su Lietuvos aeroklubo. Pati sutartis nesuteikia naujų teisių ar pareigų. Tai – tik priemonė formalizuoti santykius tarp finansavimą sportui skiriančios valstybės, skėtinės organizacijos, per kurią šis finansavimas yra skiriamas bei sportininko, kurio dalyvavimo sporto renginyje išlaidas iš dalies padengia šis finansavimas. Tokios sutarties poreikis yra numatytas dar 2020 m. priimtame Sporto įstatyme. Tiesa, jame yra įrašyta nuostata, jog sporto veikos sutartį reikia sudaryti su „sporto federacijos rengiamu sportininku“. Ką reiškia formuluotė „sportininko rengimas“ ir dar tokių, mėgėjų ar pusiau profesionalų, kokiais yra techninių sporto šakų sportininkai, atveju, įstatyme nėra aprašyta. Nepavyko gauti ir oficialaus išaiškinimo kas yra „sportininko rengimas“ ir kada sportininkas jau neberengiamas ar dar nerengiamas.

Visgi, sportininko veiklos sutartis Nacionalinės sporto agentūros išaiškiniame tapo privalomu Aukšto sportinio meistriškumo programos elementu. Labai viliuosi, kad šis administracinis reikalavimas netapo didele administracine našta ir dėkoju už supratingumą visiems, jas greitai pasirašiusiems. Pernai sutartis sudarinėjome vienu metų laikotarpiui. Šiomet nusprendėme

sumažinti šią administracinę naštą ir vietoje kasmet sudaromų sutarčių pasiūlyti jas sudaryti bet 5 metų laikotarpiui.

Kalbant apie kitus finansavimo šaltinius, tenka apgailestauti, kad valstybės skatinamos finansinio aktyvumo skatinimo programos ir toliau lieka nepritaikomomis aviacijos sporto poreikiams. Tiesiog taip sudėlioti kriterijai. Panaši situacija susiklostė ir su valstybės parama sporto baigų vystymui – teoriškai aerodromus administruojantys aeroklubai teikti paraiškas gali, praktiškai – rezultaty nėra.

Sporto infrastruktūra

Perai metais ne kartą iškilo tai, ką galima pavadinti aerodromų klausimu. Jei tiksliau – valstybei priklausančių aerodromų ir aviacinės technikos perdavimo savivaldybėms pasekmės. Prieš penketą metų ant popieriaus ši idėja atrodė visai teisinga – vietinės valdžios organai įstatymų nustatytose ribose turi teisę ir gebėjimą tvarkyti ir valdyti pagrindinę viešųjų reikalų dalį, už tai prisiimdamos pilną atsakomybę ir vadovaudamosi vietos gyventojų interesais – taip parašyta ir Europos tarybos vietos savivaldos chartijoje, ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme. Deja, praktika jau keletą metų demonstruoja kad tai, kas teoriškai yra arklys, praktiškai ne visada atsikelia. Lietuvoje turime bent keletą atvejų, kai vietos valdžios vykdytos aviacinio turto dalybos tapo vietos aviatorių konfliktų priežastimi. Turime ir atvejų, kai vietos valdžia tiesiog nemato poreikio toliau egzistuoti antrą pusę šimtmečio skaičiuojantiems aerodromams. Taip, ta pati vietos savivalda, kuri skundžiasi darbo vietų ir inžinerijos kadro trūkumu, smegenų nutekėjimu.

Žinoma, galime pasidžiaugti, kad tokių savivaldybių nėra daug. Kur kas daugiau yra savivaldybių vadovų, matančių bendrosios ir sportinės aviacijos naudą gyvenimo kokybės kūrimui, inžinerinio regiono potencialo vystymui, galų gale – konkrečios vietovės ir visos Lietuvos vardo garsinimui. Garsinimui gerąją prasme. Už tai jiems didelis dėkui, kurį galime pasakyti visos Lietuvos aviacijos bendruomenės vardu.

Per pastaruosius metus apie valstybei priklausiusio aviacinio turto ir aerodromų valdymą teko kalbėtis tikrai ne kartą. Turime suformavę nedidelę darbo grupę su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Vyriausybės kanceliarija. Panašu, kad už šį klausimą atsakingos valstybės institucijos suvokia ar pradeda suvokti problemos mastą. Kartu jos atsiremia ir į teisinės valstybės principų sąlygojamą problemą – nėra ir šiaip, nepanašu, kad gali būti teisinis mechanizmas, kuris leistų valstybei kontroliuoti kaip naudojamas buvęs jos, turtas, dabar tapęs vietos savivaldos nuosavybe. Panašu, kad klausimas gali judėti link Valstybės ir savivaldybių turto ir disponavimo juo įstatymo pakeitimų, tačiau ir čia panašu, kad galios principas, jog įstatymas neturi atgalinio poveikio.

Šiek tiek geresnė padėtis aerodromų valdymo klausimu. Turime pažadą netrukus susėsti su atsakingų institucijų atstovais ir suformuoti daugmaž homogeniškas rekomendacijas Nacionalinei žemės tarnybai.

Metų pabaigoje pasirašiau kreipimąsi į vyriausybę dėl aerodromų valdymo. Pūlome juos perduoti vienai valstybės agentūrai (pvz. Nacionalinei sporto agentūrai ar Lietuvos sporto centrui), kas leistų efektyviau organizuoti šios svarbios valstybės infrastruktūros administravimą, efektyviai užtikrinti, kad valstybei priklausančiuose aerodromuose būtų vykdoma aviacinė ir aviacijos sporto, švietėjiška veikla. Egzistuoja ir sėkmingas panašaus sprendimo pavyzdys – Paluknio aerodromo veiklos organizavimas, jame veikiančiam aeroklubui Vyriausybės sprendimu aerodromo žemę perdavus panaudai per Nacionalinę žemės tarnybą.

Taip pat svarstyti ir kiti valstybės aerodromų valdymo modelio tobulinimo variantai, pavyzdžiui, tobulinti esamą teisinę bazę nustatant sąlygas kuriomis savivaldybės gali valdyti šį turtą, užtikrinant, kad valstybei priklausančiuose aerodromuose būtų vykdoma aviacinė veikla, o kitos veiklos vyktų tik tiek, kiek jos nekliudo aviacinei veiklai.

Manau, nesuklysiu pasakęs, jog vienu visiems gerai žinoma sudėtinga Vilniaus kordodromo padėtis. Prieš trejetą metų šį unikalų, vienintelį Baltijos šalyse aviamodelių sporto objektą perėmė Vilniaus miesto savivaldybė. Kaip žinia, per trejus metus vietos savivaldos strategai rado „geresnė“ šio unikalaus objekto vietos paskirtį ir ten suplanavo statyti baseiną. Taip, tai vyksta šalyje, kuri deklaruoja tragišką inžinerijos kadro trūkumą. Dar sausį įvykusio susitikimo su Vilniaus vicemere metu pavyko išpešti pažadą, jog savivaldybė suras kitą vietą, kurioje galėtų treniruotis tiek kordinių modelių sportininkai, tiek ir dronų pilotai. Atsakymą pažadėjo pateikti iki vasario pabaigos. Tebelaukiame.

Belaukiant atsakymo dėl Vilniaus kordodromo ateities, šio objekto panaudojimu, panašu, kad pavyko sudominti kitą valstybės struktūrą – Lietuvos šaulių sąjungą. Kaip žinia, dronai jau tapo vienas pagrindinių šiuolaikinių karų ginklų, na o ginklų, kaip ir juos mokančių valdyti piliečių niekuomet nebūna per daug.

Lietuvos kariuomenė tiesiogiai rengti nepilnamečių negali, tačiau šiai funkcijai atlikti yra Lietuvos šaulių sąjungą. Šiuo aviamodeliuotojų federacijos prezidentu Mariumi Bliujumi, taip pat Nerijumi Žukausku keletą kartų susitikome su Šaulių sąjungos Vilniaus rinktinės vadu, pristatėme galimas karinio-patriotinio ir civilinio aviacijos sporto simbiozės galimybes, sukūrėme keletą planų, kaip galima būtų sėkmingai įveikinti Vilniaus kordodromą. Rezultatai, deja, kol kas ateina ne visai norimu greičiu, bet norisi tikėtis, kad pradėti procesai netrukus parodys pirmus rezultatus.

Diskusijose su šauliais ir kitais partneriais kilo dar viena idėja – išplėsti B. Oškinio vaikų aviacijos akademijos veiklą ir įsteigti Dronų lygą – dronų sporto būrelių ir varžybų tinklą, kuris pritrauktų

tiesiai vaikams, tiesiai jaunimą į aviacijos sporto ir inžinerijos veiklą. Kol kas tai tik idėja, tačiau praktiniai darbai jau pajudėjo.

Beje, šiek tiek prasisklaidė debesys virš Broniaus Oškinio vaikų aviacijos akademijos ateities. Užpernai ir pernai jos motinine institucija tapusi Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra ieškojo įvairių šios unikalios mokyklos valdymo galimybių. Kai kurios jų labai liūdino panašu, kad priimtas sprendimas Oškinio aviacijos akademijos veiklą tęsti LINEŠA struktūroje. Kitaip tariant – vaikų sklaidymas išliks. Kartu bus vystomas ir aviamodelių sportas. Klausimas tik ar išliks B. Oškinio vardas, nes naujai pristatytoje LINEŠA struktūroje vietoje šio pavadinimo matoma angliška formulė „Air Tech“.

Darbas su reguliacinėmis institucijomis

Pernai metais tęsėsi konstruktyvus bendradarbiavimas su oro erdvės naudojimą ir skrydžių saugą reguliuojančiomis valstybės institucijomis.

Metų pradžioje pateikėme siūlymus atlikti radijo ryšio kokybės G klasės oro erdvėje auditą ir padidinti radijo siųstuvų skaičių iki tokio, kuris leistų išvengti „kurčių zonų“ egzistavimo aukščiauose virš 150 pėdų AGL, užtikrinti pakankamą SIP operatorių skaičių ir technines galimybes vienu metu palaikyti ryšį su keletu dešimčių G klasės erdvėje skrendančių orlaivių, parengti ir įgyvendinti technologinių ir reguliacinių priemonių planą, kuris leistų užtikrinti galimybę saugiai bent jau Aleksoto ir Kyviškių aerodromuose treniruotis akrobatinio skraidymo pilotams (pakelti viršutinę G klasės oro erdvės ribą bent iki 6000 pėdų AGL).

Noriu priminti, kad reaguodama į šias ir anksčiau išsakytas pastabas AB „Oro navigacija“ pradėjo radijo ryšio siųstuvų skaičiaus didinimą. Taip pat „Oro navigacija“ parengė radijo ryšio kokybės įvertinimo anketą, kuria labai rekomenduoju naudotis ir informuoti apie radijo ryšio kokybės sutrikimus. „Oro navigacija“ neturi lėktuvų ir pinigų samdytis lėktuvus tam, kad pati patikrintų radijo ryšio kokybę visoje Lietuvos oro erdvėje. Todėl ji labai pasikliauja jūsų indėliu – savotišku crowd-messaging’u. Susidūrę su atveju, kai Lietuvos oro erdvėje radijo ryšis buvo prasta ar nutrūko, prašau, nepamirškite, užpildykite nedidelę anketą „Oro navigacijos“ puslapyje. Argumentas „daug kartų sakėme“ neveikia. Gal ir sakėte, o gal jūsų ir neišgirdo. Priminti visada sveika. Ypač raštu. Kuo daugiau informuosite ir kuo tiksliau nurodysite vietą, laiką ir aukštį – tuo tikslesnį vaizdą turės „Oro navigacija“ ir tuo geriau galės jums padėti. Pildydami anketą sugaišite dvi-tris minutes, bet naudą iš to turėsite ir jūs visi kiti sparno broliai bei sesės.

Pernai ir toliau tęsėsi teisės aktų tobulinimo procesas. LTSA siekia peržiūrėti mažųjų – nesudėtingos konstrukcijos orlaivių – reglamentavimą. Lietuvos aeroklubo pozicija, už kurios

formavimą noriu ypatingai padėkoti ULOPF prezidentui Povilui Kalinauskui ir LSSF federacijos prezidentui Linui Miežlaiškiui – yra paprasta – naudokimės EASA rekomendacijomis, paprastinkime viską, nekurkime naujų ir brangių reikalavimų, tokių kaip turėti brangius ELT/PLB siųstuvus, bent jau šalyje, kurioje kokybiškas mobilus ryšys ir gretas internetas dengia 98 proc. teritorijos. Taip pat siekiame įtvirtinti nuostatą, kad nesertifikuotų orlaivių svorio riba būtų pakelta iki 600 kg, o reguliuojančios institucijos daugiau pasitikėtų aviacijos bendruomenės savireguliacinio mechanizmas.

Naudodamasis proga norėčiau padėkoti LTSA už greitą ir efektyvią komunikaciją apie planuojamos oro erdvės reguliavimo pakeitimus.

Metų viduryje buvo iškilęs dar vienas, vadinamasis PPR klausimas. Vykdydama Europos Sąjungos sankcijas prieš Rusiją ir Baltarusiją, Lietuvos oro uostų vadovybė įvedė reikalavimą bendrosios aviacijos orlaiviams, skrendantiems į ar iš tarptautinių oro uostų, gauti PPR – išankstinį leidimą leisti. Kuo tai susiję su sankcijomis karo kurstytojams – įdomus klausimas. Kad tai sukėlė papildomų sunkumų visiems norintiems savo lėktuvu atskristi į tarptautinius Lietuvos oro uostus – manau, net ne klausimas, o faktas. Sprendžiant šį klausimą teko sudalyvauti kelete susitikimų. Teko ir suorganizuoti oficialų paklausimą Europos komisijai. Europos komisija atsakė, kad sankcijų Rusijos ir Baltarusijos aviacijai taikymo modalumai iš esmės yra valstybių narių reikalas, kas reiškė, kad įvesdama tokius apribojimus Lietuvos oro uostų vadovybė, švelniai tariant, persistengė. Rezultate pavyko susitarti dėl kiek švelnesnio PPR režimo.

Metų viduryje „Oro navigacija“ patvirtino Karšto oro balionų skrydžių tvarką valdomoje oro erdvėje. Šis, dar užpernai iškilęs klausimas grėsė labai dideliais karšto oro balionų skrydžių apribojimais virš Vilniaus ir Kauno. Po keleto derybų raundų, kuriuose pirmu smuiku griežė oreivių federacijos vadovas Vytautas Sviderskis, ir kuriuose daug padėjo avialinijų pilotai, kaip pavyzdžiui Linas Miežlaiškis, gimė naujoji tvarka, kuri, kiek žinau, oreivių nuomone, yra tolokai nuo idealo, bet bent jau kažkiek geresnė nei pradinis variantas.

Šiek tiek nuvylė naujoji TKA kainodara. Kaip žinia, TKA, kaip paslaugų teikėjas, buvo paleista į „laisvą plaukiojimą“ – t.y. ši valstybės įkurta ir reguliacines funkcijas vykdanči viešoji įstaiga turi save išsilaikyti iš savo teikiamų paslaugų. TKA pasiūlė labai sąžiningai – išviešino savo kaštų struktūrą, laiko ir kitas sąnaudas, reikalingas paslaugų teikimui ir jų pagrindu suformavimo naują kainodarą. Norėtusi pasidžiaugti, kad kai kurių paslaugų kainos sumažėjo, nors, deja, bent dvejų trečdalių paslaugų kainos padidėjo. Manau, visi suprantame situaciją, nors tikrai nesidžiaugiame įkainių augimu, tačiau dėkojame TKA už skaidrumą ir atvirumą.

Neseniai pradėjome iniciatyvą padidinti Kauno ir Vilniaus tarptautinių oro uostų kontroliuojamos oro erdvės apatinę ribą vadinamajame „Elektrėnų koridoriuje“. Kol kas šioje, gana ilgoje atkarpoje beveik nuo Ukmergės iki Prienų, tegalima skristi iki 2000 pėdų aukščio. Tai yra gana nesaugu ir net

pavojinga, tai daro sklandytuvų skrydžius neįmanomais. Siekiame, kad ši riba padidėtų bent iki 5000 pėdų virš jūros lygio. Procesas pajudėjo, tačiau rezultatais džiaugtis dar ankstoka.

Pernai ir toliau palaikėme konstruktyvius ryšius su Lietuvos kariuomene, ypač – karinėmis oro pajėgomis. Šiek tiek nuvylė faktas, jog šių metų neįprasto oro erdvės rezervavimo poreikio tvarkaraštį – t.y. karinių pratybų organizavimo planą gavome tik kovo 29 d. Žinoma, kariškiai pastaruoju metu veiklos trūkumu tikrai nesiskundžia, tad lieka tik tikėtis, kad bent jau kitais metais grįšime prie praktikos, kai apie planuojamas pratybas žinosime dar prieš prasidedant metams.

Kalbant apie įstatymų leidėją, tenka tik apgailėstauti, kad Aviacijos įstatymo 25 ir Civilinio kodekso 3.142, 3.143 ir 4.197 straipsnių keitimas – t.y. siūlymas nustoti orlaivius iki 5670 kg kilimo masės laikyti nekilnojamu turtu ir toliau liko tik atidėliojamu projektu.

Taip pat kol kas neturime aiškaus Susisiekimo ministerijos atsakymo į mūsų siūlymus įtraukti Lietuvos aviacijos atstovus į Transporto kompetencijų agentūros valdybą. Vieną vertus – reguliuojamųjų atstovo dalyvavimas reguliacinės agentūros valdyme vienareikšmiškai yra gerojo valdymo požymis. Kitą vertus, matome gana aiškų nepasitikėjimą nevyriausybiniu sektoriaus atstovais. Net ir tokio, reikalaujančio ilgalaikės veiklos ir investicijų, kaip aviacija. Tad konkretaus rezultato kol kas dar neturime.

Visuomeninė veikla

Džiugu, jog Lietuvos aeroklubo siūlymu valstybės vadovas įvertino Lietuvos aviatorių pasiekimus. Pernai metų pabaigoje Lietuvos aeroklubo siūlymu Seimo vicepirmininkas Paulius Saudargas teikė apdovanoti valstybės apdovanojimu visiems gerai žinomo aviatoriaus ir aviakonstruktoriaus Vytauto Kensingailos kandidatūrą. Vasario 16 d. Respublikos Prezidentas jam įteikė ordino "už nuopelnus Lietuvai" Riterio kryžių. Žinoma, galima apgailėstauti, kad tokios žymios asmenybės, kūrusios ir garsinusios mūsų šalies aviaciją viso gyvenimo pasiekimus valstybės vadovas įvertino tik dvidešimt pirmu pagal svarbą Lietuvos valstybės apdovanojimu, tačiau džiugu konstatuoti, kad aviatorių pasiekimai nelieka nepastebėti ir neįvertinti.

Naudodamasis proga noriu padėkoti Augustinui Šimoliūnui už Lietuvos aviacijos sporto atstovavimą Lietuvos tautinio olimpinio komiteto organizuojuose Olimpinės dienos renginiuose. Pernai LTOK Panevėžyje surengė labai gražų renginį, kuriame buvo pristatyta daugiau nei 100 įvairių sporto šakų. Taip pat ir tokios neolimpinės, kaip aviacija. Šiemet LTOK'as tokį pat renginį birželio 8 d. organizuoja Šiauliuose. Naudodamasis proga noriu paraginti turinčius laiko, noro ar galimybių tą šeštadienį praleisti Šiauliuose ir Lietuvos aviacijos bendruomenės vardu visuomenei parodyti skraidymo galimybes.

Lietuvos aeroklubo prezidento metinė ataskaita

2023 m.

Noriu pasidžiaugti ir ne visai sportiniais pasiekimais. 2023 m., kaip ir ankstesniais metais Lietuvos aeroklupas, kartu su Broniaus Oškinio vaikų aviacijos akademija organizavo nacionalinių FAI vaikų piešinių konkursą. Malonu pasidžiaugti, kad pernai metais Lietuvos atstovė užėmė pirmą vietą pačių jauniausių dalyvių kategorijoje. Užpernai mūsų buvo antra, vyresniųjų kategorijoje.

Taip pat džiugu pranešti apie atnaujintus vietus į mokyklas. LAK generalinės sekretorės Agnės Pluščiauskienės iniciatyva per praėjusius metus buvo surengta keletas sportinės aviacijos pristatymų Lietuvos mokyklų moksleiviams bei mokinių vietų į aerodromus. Renginiai susilaukė didelio susidomėjimo.

Tarptautinė veikla

Apžvelgiant praėjusius metus norisi pasidžiaugti Lietuvos aviatorių pasiekimais sugražinant į Lietuvą Tarptautinės aeronautikos federacijos administracinius renginius.

Ultralengvųjų orlaivių pilotų federacijos pastangomis šių metų vasario 22-24 d. Kaune buvo surengtas FAI CIMA komisijos posėdis. Vasaris Kaune, kaip visi gerai žinome, nėra pats lankytojams draugiškiausias metų laikas. Taip pat nepavyko į programą įtraukti ir labai malonaus elemento – posėdį surengti ką tik atnaujintame Lietuvos aviacijos muziejuje. Su direktoriumi Mindaugu Kavaliausku viską buvome sutarę, tačiau statybininkai ir netikėtai atrastos komunikacijos privertė koreguoti planus. Visgi, sprendžiant iš girdėtų, skaitytų ir matytų atsiliepimų, ULOPF suorganizavo tikrai puikų renginį. Jo dalyviai, atvykę iš gal dvidešimties šalių – nuo San Francisko (JAV) iki Japonijos – išsivežė puikius įspūdžius tiek apie Lietuvos aviaciją, tiek apie Kauną. Už tai noriu labai padėkoti pirmu smuiku visame procese griežusiam Rychiui Paliuliui ir kai reikia prisijungdavusiam ULOPF prezidentui Poviliui Kalinauskui. Taip pat dėjuosi, kad nedidelė LAK finansinė investicija į renginio organizavimą atnešė daug naudos. Iki tol paskutinis FAI komisijos posėdis buvo surengtas 2007 m. irgi Kaune – tai buvo CIVA (akrobatinio skraidymo) komisijos posėdis.

Tarptautinių ryšių srityje turime ir dar keletą pasiekimų. Pernai spalio pabaigoje vykusioje FAI Generalinėje konferencijoje LAK prezidentui teko atstovauti tiek Lietuvą, tiek ir Latviją.

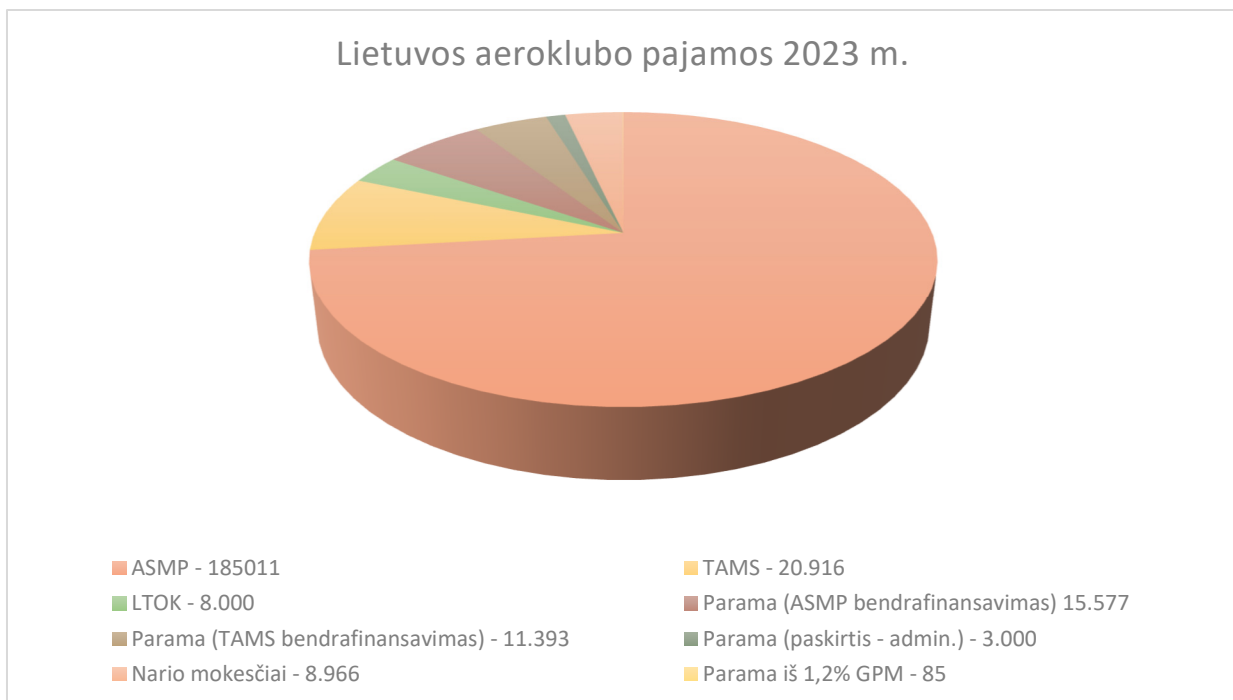
FAI išgyvena ne pačius geriausius laikus. Nors organizacijos būstinė įsikūrusi Šveicarijoje, šalyje pasižyminčioje vienu žemiausių infliacijos lygių, visgi kainų augimas daro savo ir organizacijos veiklai. Pernykštėje konferencijoje FAI siūlė didinti savo biudžetą, t.y. ir narių įmokas užpernykščio Šveicarijos infliacijos lygio dydžiu +6 procentai. Įvertinus praktines tokių siūlymo pasekmes, galiu pasidžiaugti tuo, kad labai nedidele balsų persvara pavyko išlaikyti minimalų variantą – t.y. narių įmokos didės tik Šveicarijos infliacijos dydžiu – maždaug 2 procentais, be jokio papildomo augimo.

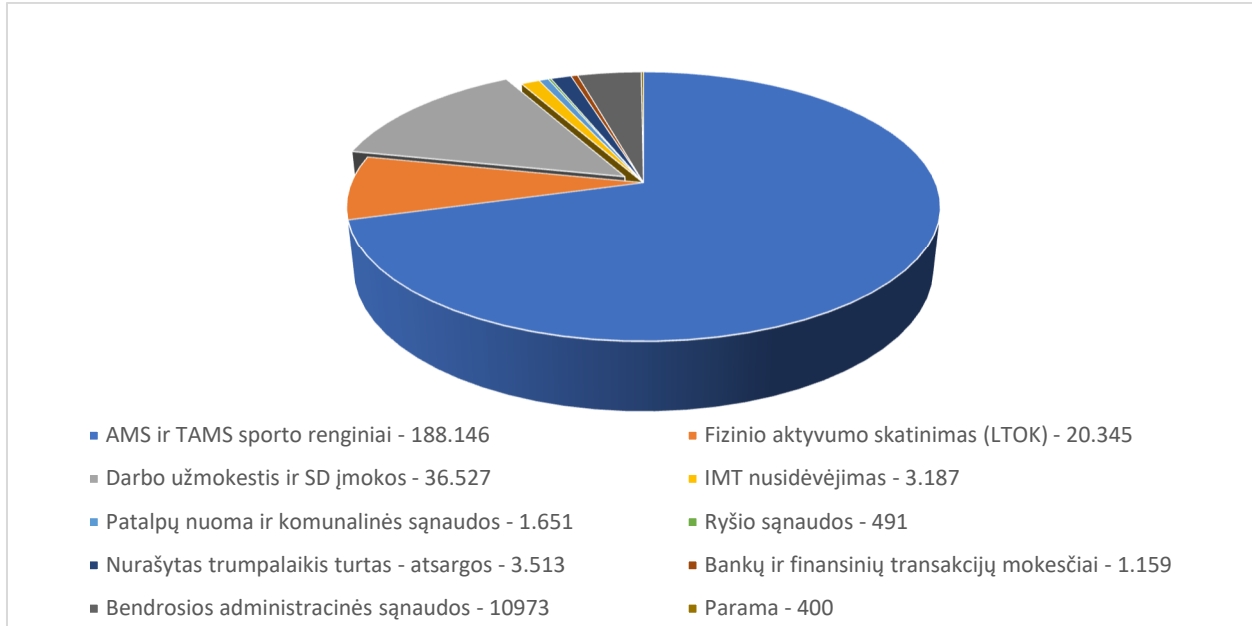
Beje, administraciniai sunkumai FAI netrukdo vykdyti savo tiesioginę veiklą. Kaip tik pernai buvo atnaujintas FAI etikos kodeksas. Su atnaujinimais labai rekomenduojame susipažinti.

LAK finansinė padėtis

LAK pajamas sudaro trys šaltiniai – valstybės parama aukšto sportinio meistriskumo plėtrai, FAI licencijų išdavimas bei nario mokesčiai. Šiek tiek paramos gauname ir iš Tautinio olimpinio komiteto. Deja, labai liūdna pajamų iš perskirstomos gyventojų pajamų mokesčio dalies – vadinamosios 1,2% paramos – rodikliai.

Valstybės parama TAMS ir ASMP yra pilnai išnaudojama sporto renginių organizavimui ir dalyvavimui juose. Dalis jos naudojama ir LAK administracijos išlaidoms padengti. Pajamos iš FAI licencijų ir nario mokesčių yra naudojamos LAK administracijos išlaidoms padengti bei ASMP bei TAMS veikloms iš dalies finansuoti. LTOK lėšos daugiausiai naudojamos finansuoti toms veikloms, kurioms nepakako kitų pajamų šaltinių.

Birželio mėnesį, atsižvelgiant į infliaciją ir daug metų nekeistus įkainius LAK taryba priėmė sprendimą peržiūrėti FAI sportinių licencijų išdavimo įkainius. Nuo šių metų sausio 1 d. licencijų kaina suaugusiems padidėjo iki 30 eurų. Kartu, siekdami palengvinti jaunimo kelią į sportą, priėmėme sprendimą jaunimui iki 25 metų taikyti lengvatinę 15 eurų kainą, o jauniams, iki 18 m. – licencijas išduoti nemokamai.

Kadencijos pabaiga

Šio LAK konferencija – rinkiminė. Netrukus jūs balsuosite dėl prezidento kandidatūros. Naudodamasis proga noriu padėkoti visiems federacijų atstovams ir, ypač, LAK Tarybos nariams, su kuriais teko dirbti pastaruosius dvejus metus:

- Lietuvos akrobatinio skraidymo federacijos ilgamečiam vadovui Algimantui Ženteliui;
- Lietuvos aviamodelių sporto federacijos buvusiam prezidentui Mantvydui Latvėnui ir jį pernai pakeitusiam Mariui Bliujui;
- Lietuvos parašiutų sporto federacijos prezidentui Algimantui Skuodžiui;
- Ultralengvųjų orlaivių pilotų federacijos prezidentui Povilui Kalinauskui;
- Aviacijos veteranų sąjungos pirmininkui Alfredui Lankauskui;
- Lietuvos oreivių draugijos prezidentui ir vienam geriausių praktinės oro teisės žinovų Lietuvoje Vytautui Sviderskiui;

Lietuvos aeroklubo prezidento metinė ataskaita

2023 m.

- Lietuvos sklandymo sporto federacijos prezidentui ir dar vienam geriausių praktinės oro teisės žinovų Linui Miežlaiškiui;
- Lietuvos parasparnių ir skraidyklių sporto federacijos prezidentui Martynui Makeliui;
- Akrobatinio sklandymo federacijos prezidentui Žilvinui Lidžiui;
- Lietuvos bendrosios aviacijos federacijos prezidentui Ignui Krivickui;
- Lietuvos vaikų sklandymo sporto asociacijos prezidentui Vytautui Kašėtai;
- Aviakonstruktorių federacijos buvusiam prezidentui Ričardui Rusteikai ir jį pakeitusiam Stanislavui Zachaževskiui;
- Lietuvos senovinių orlaivių asociacijos prezidentui Mindaugui Juozui Vilkiui.

Lietuvos aeroklubo struktūra

2023 m. pabaigoje Lietuvos aeroklupas, kaip skėtinė organizacija, vienijo trylika narių – aviacijos ir aviacijos sporto federacijų. Kiekviena šių federacijų turėjo savo narius – fizinius ir juridinius asmenis (aeroklubus, fizinius asmenis).

Jų sąrašas pateikiamas šioje lentelėje:

LAK narys	LAK nario struktūra
Lietuvos akrobatinio sklandymo federacija	3 juridiniai nariai: <ul style="list-style-type: none">- VŠĮ „Akrobatinio skraidymo mokykla“;- VŠĮ „Žmogus paukštis“;- VŠĮ „Aviacijos komitetas“. 1 fizinis narys.
Lietuvos vaikų sklandymo sporto asociacija	6 juridiniai nariai: <ul style="list-style-type: none">- VŠĮ „Tautinis aviacijos sporto žaidynių komitetas“;- Asociacija „Rėtepono Dariaus vaikų skraidymo mokykla“;- VŠĮ „Little Hawk“;- Asociacija „Liorentaitės sklandymo mokykla“;- Asociacija „Kauno apskrities aviacijos sklandymo klubas“
Lietuvos akrobatinio skraidymo federacija	3 juridiniai nariai: <ul style="list-style-type: none">- Asociacija „Alytaus aeroklupas“;- Asociacija „Kauno aeroklupas“- Asociacija „Vilniaus Dariaus ir Girėno aeroklupas“
Lietuvos aviacijos veteranų sąjunga	6 juridiniai nariai: <ul style="list-style-type: none">- Asociacija „Alytaus aviacijos veteranų sąjunga“- Asociacija „Biržų aviacijos veteranų sąjunga“- Asociacija „Kauno aviacijos veteranų sąjunga“

LAK narys	LAK nario struktūra
	<ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Panevėžio aviacijos veteranų sąjunga“ - Asociacija „Šiaulių aviacijos veteranų sąjunga“ - Asociacija „Vilniaus aviacijos veteranų sąjunga“
Lietuvos aviakonstruktorių federacija“	25 fiziniai nariai
Lietuvos aviamodelių sporto federacija	<p>8 juridiniai nariai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Vilniaus miesto aviamodeliavimo sporto klubas“ - Asociacija „Biržų aeroklubas“ (aviamodeliuotojų sekcija) - Asociacija „Utenos aviamodeliavimo sporto klubas“ - Asociacija „Panevėžio aeroklubas“ (aviamodeliuotojų sekcija) - Asociacija „Kauno aviamodelizmo klubas“ - Asociacija „Marijampolės aeroklubas“ - Asociacija „Varėnos techninio sporto klubas „Erdvė“ - Asociacija „Akrobatas“. <p>15 fizinių narių.</p>
Lietuvos bendrosios aviacijos sporto federacija	<p>7 juridiniai nariai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VŠĮ „Trakų aviacijos sporto centras“ 2. VŠĮ „Viešoji įstaiga pilotų mokykla“ 3. Asociacija „Panevėžio aeroklubas“ 4. Asociacija „Biržų aeroklubas“ 5. Asociacija „Šiaulių aeroklubas“ 6. Asociacija „Klaipėdos sklandymo klubas“ 7. Asociacija „Vilniaus aeroklubas“
Lietuvos oreivių federacija	<p>17 juridinių narių:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Kauno oreivių klubas Antis“ - Asociacija „Oreivių klubas Padangių gėlės“ - Asociacija „Alytaus oreivių klubas“ - Asociacija „Nemunaičio oreivių klubas“ - Asociacija „Prienu oreivių klubas Audenis“ - VŠĮ „Oreivystės centras“ - Asociacija „Marijampolės oreivių klubas“ - Asociacija „Vilniaus oreivių asociacija“ - Asociacija „Rostinės oreivių klubas“ - Asociacija „Oreivių klubas Fly on“ - VŠĮ „Viešoji įstaiga Klaipėdos oreivių klubas“ - VŠĮ „VŠĮ Aleksas“ - Asociacija „Pocelonių oreivių klubas“ - VŠĮ „VŠĮ 2mile Baloons“ - Asociacija „Oreivių klubas Lituania“

LAK narys	LAK nario struktūra
	<ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Asociacija Skrisk oro balionu“ - Mažoji bendrija „MB Meška balione“
Lietuvos parašiotų sporto federacija	8 juridinių narių: <ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Klaipėdos parašiutininkų klubas“ - Asociacija „Kauno parašiutininkų klubas“ - Asociacija „Šiaulių parašiutininkų klubas“ - Asociacija „Vilniaus Dariaus ir Girėno aeroklubas“ - Asociacija „Marijampolės aeroklubas“ - Asociacija „Mažeikių aeroklubas“ - Asociacija „Parašiotų sporto komanda Magic 4“ - VŠĮ „Pirmas šuolis“
Lietuvos senovinių orlaivių asociacija	25 fiziniai nariai
Lietuvos sklandymo sporto federacija	10 juridinių narių: <ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Akmenės aeroklubas“ - Asociacija „Alytaus aeroklubas“ - Asociacija „Biržų aeroklubas“ - Asociacija „Klaipėdos sklandymo klubas“ - Asociacija „Kauno apskrities aviacijos sklandymo klubas“ - Asociacija „Panevėžio aeroklubas“ - Asociacija „Vilniaus aeroklubas“ - Asociacija „Šiaulių aeroklubas“ - Asociacija „Telšių aeroklubas“ - VŠĮ „Vertikalė“
Lietuvos skraidyklių ir parasparnių sporto federacija	15 juridinių narių: <ul style="list-style-type: none"> - Asociacija „Klubas Arcus“ - Asociacija „Kauno parasparnių sporto klubas“ - Asociacija „Visuomeninė organizacija Vakario klubas“ - Asociacija „Aviacinis sporto klubas „STRATUS“ - Asociacija „Laisvo skrydžio klubas“ - Asociacija „Panevėžio aeroklubas“ parasparnių sekcija - Asociacija „Marijampolės Antano Gustaičio jaunųjų aviatorių klubas“ - Asociacija „Rokiškio skraidymo asociacija Puga“ - Asociacija „Skraidyklių pilotų klubas“ - Asociacija „Parasparnių sporto klubas „Sparno broliai“ - Asociacija „Sporto klubas „Saulės skrydis“ - Asociacija „Skraidymo asociacija InClouds“ - Asociacija „Sporto klubas Panevėžio parasparniai“ - VŠĮ „Ekstremaliojo sporto centras“

Lietuvos aeroklubo prezidento metinė ataskaita

2023 m.

LAK narys	LAK nario struktūra
	- Asociacija „Skrydis kartu - skraidymo entuziastų sporto klubas“
Lietuvos ultralengvųjų orlaivių pilotų federacija	739 fiziniai nariai

LAK narystė kitose organizacijose

2023 m. LAK buvo dvejų organizacijų – Tarptautinės aeronautikos federacijos (FAI) bei Lietuvos techninių sporto šakų federacijos – nare.

Arūnas Gražulis

Lietuvos aeroklubo prezidentas

Vilnius, 2024 m. balandžio 6 d.